

EIROPAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS AĢENTŪRAS

2008. gada 29. septembra

ATZINUMS NR. 05/2008

par Komisijas Regulu, ar ko groza Komisijas Regulu (EK) Nr. 2042/2003 (2003. gada 20. novembris) par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu

„Termiņš, kurā jāapliecina atbilstība sagatavotības līmeņa un pieredzes prasībām”

DRAFT

I. Vispārēji noteikumi

1. Atzinuma mērķis ir ieteikt Komisijai grozīt Komisijas Regulu (EK) Nr. 2042/2003¹. Šo reglamentējošo noteikumu izstrādes tvērums ir izklāstīts kompetences aprakstā (KA) 66.004 un detalizētāk aprakstīts tālāk tekstā.
2. Atzinums ir pieņemts, ievērojot Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (turpmāk tekstā – „aģentūra”) valdes noteikto kārtību² saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 (turpmāk tekstā – „Pamatregula”)³ 19. pantu.

II. Apspriešana

3. Paziņojums par ierosinātajiem grozījumiem (NPA) 2007-02⁴, kurā bija ietverts atzinuma projekts Komisijas Regulai, ar ko groza Komisijas Regulu Nr. 2042/2003, tika publicēts aģentūras tīmekļa vietnē 2007. gada 20. martā.
4. Līdz termiņa beigām, 2007. gada 21. jūnijam, aģentūra saņēma 196 apsvērumus no 55 valstu iestādēm, profesionālām organizācijām un privātzņēmumiem.
5. Visi saņemtie apsvērumi ir atzīti un iekļauti dokumentā, kas satur atbildes uz apsvērumiem (CRD) 2007-02, kurš tika publicēts aģentūras tīmekļa vietnē 2008. gada martā⁵. CRD dokumentā ir saraksts ar visām personām un/vai organizācijām, kas ir iesniegušas apsvērumus, un aģentūras atbildes.
6. Uz CRD reaģēja divas militāras organizācijas un viens gaisa komercpārvadājumu operators. Militāro organizāciju reakcija ir līdzīga un liecina, ka tālāk tekstā izklāstītais mehānisms nav izprasts. Būtībā šis grozījums piedāvā veidu, kā militārās aviācijas tehniskās apkopes personālam iesaistīties civilās aviācijas tirgū, nezaudējot sākotnējā pamatsagatavotības apliecinājuma spēkā esamību, kas varētu būt iegūts militārā dienesta laikā. Tomēr šādā gadījumā varētu būt nepieciešama eksaminācijas kredītpunktu novērtēšana. Civilais aviopārvadātājs pilnībā noraida minēto priekšlikumu, un šāds apsvērums nav ņemts vērā, jo tas ir vienīgais un tajā nav izprasts vispārējais ieguvums attiecībā uz drošību.

III. Aģentūras atzinuma saturs

7. Eiropas Komisija 2003. gada 20. novembrī pieņēma Regulu (EK) Nr. 2042/2003 par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu. Tās III pielikumā (66. daļā) ir izklāstīta sertificēšanas personāla licencēšanas sistēma.
8. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences piešķiršana ir balstīta uz sagatavotības līmeņa un pieredzes pamatprasībām.

¹ 2003. gada 20. novembra Komisijas Regula (EK) Nr. 2042/2003 (2003. gada 20. novembris) par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu (OV L 315, 28.11.2003., 1. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 376/2007 (OV L 94, 04.04.2007., 18. lpp.).

² Valdes lēmums par procedūru, kas jāievēro aģentūrai, sniedzot atzinumus, sertifikācijas specifikācijas un ieteikumus (reglamentējošo noteikumu izstrādes procedūra). EASA MB 08-2007, 13.06.2007.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regula (EK) Nr. 216/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu Nr. 91/670/EEK, Regulu (EK) Nr. 1592/2002 un Direktīvu Nr. 2004/36/EK (OV L 79, 19.03.2008., 1. lpp.).

⁴ Skatīt reglamentējošo noteikumu izstrādes arhīvu http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/r_archives.php.

⁵ Skatīt reglamentējošo noteikumu izstrādes arhīvu http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/r_archives.php.

Turklāt licencē var izdarīt tipa kvalifikācijas atzīmi, ja tās īpašnieks pēc gaisa kuģa tipa mācībām ir ieguvis nepieciešamo teorētisko sagatavotību un pieredzi.

9. Eiropas valstu civilās aviācijas iestādes (*NAA, National Civil Aviation Authorities*) uzskatīja, ka termiņš, kurā jāapliecina atbilstība sagatavotības līmeņa un pieredzes prasībām, kā arī jāiesniedz pieteikums licences saņemšanai vai tipa kvalifikācijas atzīmei, ir jāierobežo gan attiecībā uz pamatl licenci, gan tipa kvalifikāciju. Tas nodrošinātu, ka pieredze ir gūta nesen un ka zināšanu pārbaudes laikā aptvertās tēmas joprojām ir aktuālas. Šāds ierobežojums bija arī agrāk dažu valstu sistēmās un palīdzētu uzturēt augstu sagatavotības un drošības līmeni.
10. Izstrādes grupai tika uzdots sagatavot atzinumu, lai veiktu izmaiņas 66. daļā un/vai pieņemtu lēmumu mainīt ar to saistīto *AMC/GM*. Minētā grupa veica tālāk tekstā izklāstīto analīzi, un tās dalībnieki bija gan nozares, gan valstu civilās aviācijas iestāžu pārstāvji. Minētais reglamentējošo noteikumu izstrādes uzdevums tika apzīmēts ar 66.004 („Termiņš, kurā jāapliecina atbilstība sagatavotības līmeņa un pieredzes prasībām”).
11. Veicot minēto analīzi, grupa konstatēja, ka:
 - attiecībā uz sagatavotības līmeņa pamatprasībām esošais 66. daļas II papildinājums paredz, ka visi moduļi, lai iegūtu 66. daļā minētās gaisa kuģu apkopes licences kategoriju vai apakškategoriju, ir jānokārto piecu gadu laikā pēc pirmā moduļa nokārtošanas (izņemot kopējo moduļu gadījumus, ja ir iegūta vairāk nekā viena 66. daļā minētās gaisa kuģu apkopes licences kategorija vai apakškategorija). Tomēr nav ierobežojumu, cik reizes drīkst kārtot pārbaudījumus, kā arī nav minēts gaidīšanas periods starp zināšanu pārbaudēm;
 - turklāt spēkā esošajos noteikumos nav noteikts ierobežojums laika posmam, kurā pēc pamatsagatavotības apliecināšanas jāpiesakās licences saņemšanai. Piemēram, licences saņemšanai var pieteikties 25 gadus pēc pamatsagatavotības apliecināšanas;
 - attiecībā uz pamatpieredzes prasībām, kā arī saskaņā ar esošā 66. daļas A iedaļas 30. punkta stingrāko ierobežojumu, personai, kura pieteikusies gaisa kuģu apkopes licences saņemšanai, ir jābūt piecu gadu praktiskai pieredzei ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, ja pretendents nav iepriekš apguvis attiecīgu tehnisko apmācību kursu. Tomēr šajā gadījumā nav noteikts ierobežojums laika posmam, kurā pēc prasītās pieredzes iegūšanas jāpiesakās licences saņemšanai. Piemēram, pieteikties licences saņemšanai var arī 25 gadus pēc nepieciešamās pieredzes iegūšanas (cita pieredze, kas nav nesen iegūtā obligātā pieredze);
 - attiecībā uz tipa apmācībām pašlaik nav noteikts laika ierobežojums:
 - tipa mācību kursa pabeigšanai;
 - lai pieteiktos licences saņemšanai pēc tipa mācību pabeigšanas;
 - netiek nodrošināta pašreizējo prasību konsekvence, jo nav skaidrības šādos aspektos:
 - kādi dokumenti ir iesniedzami kopā ar pieteikumu;
 - kad ar pieteikumu kopā iesniegtie dokumenti ir jānosūta *NAA*, lai saņemtu gaisa kuģu tehniskās apkopes licenci;
 - vai pirms pieteikuma nosūtīšanas uz *NAA* ir jānodrošina nepieciešamās sagatavotības un pieredzes atbilstība attiecībā uz pamatl licenci un tipa kvalifikāciju;
 - turklāt nav noteikts, cik ilgā laikā saistībā ar pieteikumu ir jānodrošina pilnīga moduļu pakete.
12. Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto analīzi, 66. daļas 147. daļā iesaka iekļaut šādus elementus:

13. PAMATSAGATAVOTĪBA UN PIEREDZE: vispārēja koncepcija

- Ir noteikts „desmit gadu” ilgs laika posms pirms pieteikšanās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai, lai nokārtotu zināšanu pārbaudījumus visos pamatsagatavotībai atbilstošajos moduļos un iegūtu nepieciešamo pieredzi.

Mērķis ir nodrošināt nesenāku pieredzi, kā arī to, lai apgūtā pamatsagatavotības mācību programma nebūtu novecojusi pēc jaunu tehnoloģiju ieviešanas. Visas desmit gadu laikā notikušās tehnoloģiju izmaiņas tiks kompensētas ar nesenāku pieredzi, kas būs kā drošības garantija.

„Desmit gadu” laika posms tika noteikts, lai aptvertu pašreizējā noteikuma „sliktākos gadījumus”, un tas paredz, ka personai (parasti iesācējam) piecu gadu laikā ir jāapgūst visi mācību moduļi (maksimālais pieļaujamais skaits), bet pēc tam ne vairāk kā piecu gadu laikā jāiegūst praktiskā pieredze.

Personām, kas apgūst noteikto pamatapmācību kursu, visticamāk, būs vajadzīgi divi līdz četri gadi (četri gadi dažās Ziemeļvalstīs vai atsevišķās militārās organizācijās, kuras ir nolēmušas ieviest 147. daļā minētās mācības atbilstoši savām prasībām). Tomēr šādā gadījumā nepieciešamā pieredze ir tikai divi gadi, un desmit gadi ir pietiekami ilgs laiks, lai pilnībā pabeigtu procesu un pieteiktos licences saņemšanai.

Jāpaskaidro, ka sākotnēji, lai pieteiktos licences saņemšanai, *NPA* ierosināja tikai septiņu gadu ilgu posmu pamatsagatavotības un pamatpieredzes iegūšanai. Moduļu eksāmeni, kas kārtoti vairāk nekā pirms septiņiem gadiem, būtu jākārtoti vēlreiz. Tomēr *NPA* rīkotās sabiedriskās apspriešanas laikā daudzos apsvērumos šādu variantu atzina par pārāk ierobežojošu un ierosināja pagarināt minēto laika posmu līdz desmit gadiem, ņemot vērā šādus faktoros:

- militāro dienestu;
- grūtības vienlaicīgi mācīties un strādāt;
- atsevišķus ilgstošas slimības gadījumus/traumas (kas nereti gūtas darba vietā);
- vienu gadu ilga gaidīšanas perioda noteikšanu atkārtotai eksāmena kārtošanai pēc trim secīgiem nenokārtotiem eksāmeniem (sk. tālāk tekstā).

Šajos apsvērumos turklāt bija izteiktas bažas par nepieciešamību atkārtoti apgūt visus novecojušos moduļus. Tā bija arī ar militārajām organizācijām, kuras atbilstoši savām prasībām bija nolēmušas ieviest 147. daļā minēto mācību kursu, kas būtu radījis grūtības saglabāt darbiniekus (kuriem nebija 66. daļā minētās licences), jo viņi būtu spiesti aiziet no militārās nozares pirms desmit gadu noteiktā laika posma beigām, lai iegūtu nepieciešamo gaisa kuģu tehniskās apkopes pieredzi civilās aviācijas jomā. Šādā gadījumā minētās organizācijas būtu varējušas apsvērt iespēju neieklāut 147. daļā minētās mācības savās prasībās, taču tas neatbilstu Pamatregulas EK Nr. 216/2008, ar kuru tiek sekmēta Kopienas noteikumu ievērošana, prasībām. Kā minēts tālāk šajā atzinumā, galīgais priekšlikums nenosaka nepieciešamību atkārtoti apliecināt sagatavotību par desmit gadiem vecākos moduļos. Tomēr kompetentā iestāde piešķir kredītpunktus pēc tam, kad ir pārbaudījusi iepriekšējo desmit gadu laikā ieviestās izmaiņas pamata teorētisko mācību programmā (66. daļas I papildinājums).

Tātad iepriekšējais „piecu gadu” laika posms pamatsagatavotības programmas apguvei ir atcelts un aizstāts ar „desmit gadu” laika posmu, lai pirms pieteikšanās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai būtu iespējams gan iegūt pamatsagatavotību, gan apgūt pieredzi.

14. PAMATSAGATAVOTĪBA: kredītpunktu piešķiršana

- Kā minēts iepriekš, šajā atzinumā ieteikts neuzskatīt par novecojušiem tos moduļus, kuri pārsniedz desmit gadu noteiktā laika posma robežas, tā ļaujot kompetentajai iestādei novērtēt, vai pamatsagatavotības mācību programma ir mainījies konkrētajā laika posmā un piešķirt attiecīgos kredītpunktus par tiem moduļiem,

apakšmoduļiem un priekšmetiem, kas nav mainīti. Tādējādi var rasties nepieciešamība atkārtoti apgūt atsevišķus moduļus, apakšmoduļus vai priekšmetus, ja tajos ir veiktas izmaiņas atbilstoši pašreizējām 66. daļas I papildinājuma prasībām.

- esošajā 66. daļas II papildinājumā (pamatsagatavotības pārbaude) nav iekļauts termiņš attiecībā uz 1., 2., 3. un 4. moduli, jo minētie moduļi ir vispārīgi, un nav paredzams, ka tie laika gaitā varētu mainīties. Šāds noteikums vairs nav nepieciešams, jo turpmāk lēmumu, piešķirot kredītpunktus, pieņems kompetentā iestāde. Par tiem moduļiem, kas nav mainījušies, pilnībā tiks piešķirti visi kredītpunkti.

Minētais mehānisms ir izklāstīts 66.A.25. daļas b) punktā un 66.B.405. daļā.

- Lai saņemtu kredītpunktus, pieteikuma iesniedzējam ir oficiāli jāpiesakās kompetentajā iestādē, kas izdos rakstveida apstiprinājumu par piešķirtajiem kredītpunktiem.

15. PAMATSAGATAVOTĪBA: kredītpunktu derīguma termiņš

- Pamatsagatavotības mācību programma, kā norādīts 66. daļas I papildinājumā, kompetentajai iestādei nosakot un precizējot kredītpunktus, ir jāizvērtē arī saistībā ar kvalifikāciju un diplomu u.c. Tas palīdzēs nodrošināt mūsdienu tehnoloģiju attīstībai atbilstošu pieteikuma iesniedzēja sagatavotības līmeni.

Tādējādi visu piešķirto kredītpunktu (par novecojušajiem moduļiem un citām kvalifikācijām/diplomiem) derīguma termiņš ir desmit gadi. Tomēr pieteikuma iesniedzējs var atkārtoti pieteikties kredītpunktu saņemšanai, pamatojoties uz pabeigtā mācību kursa un pašreizējā 66. daļas I papildinājuma jauno salīdzinājumu. Attiecībā uz piešķirto kredītpunktu derīgumu 66.B.410. daļā ir jauns punkts.

Šādas izmaiņas nozīmē, ka kompetentās iestādes sagatavoto ziņojumu par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem pārskatīšana (kā paredzēts 66.B.405. daļas d) punktā) jāveic ne tikai valsts kvalifikācijas standarta izmaiņu gadījumā, bet arī tad, ja tiek veikti grozījumi 66. daļas I papildinājumā. 66.B.405. daļas d) punktā ir veikti grozījumi, lai labāk atspoguļotu šo procesu.

16. TIPA MĀCĪBAS UN TIPA EKSĀMENI

- Pirms pieteikšanās tipa kvalifikācijas atzīmei tehniskās apkopes licencē ir noteikts „trīs gadu” termiņš, lai nodrošinātu atbilstību tipa mācību teorētiskajiem un praktiskajiem elementiem; tas palīdzēs novērst:
 - tipa kvalifikācijas piešķiršanu tādām pieteikuma iesniedzējam, kurš ir saņēmis mācību kursa sertifikātu, piemēram, pirms 25 gadiem;
 - kursa (tipa mācību teorētisko un praktisko elementu) apgūšanu nenoteikta gadu skaita laikā.
- Līdzīgs noteikums ir spēkā attiecībā uz tipa eksāmeniem (kad nav nepieciešamas tipa mācības). Šis „triju gadu” termiņš:
 - nodrošina augstu drošības līmeni;
 - atbilst dalībvalstu sistēmām, kas pastāvēja pirms JAA un (EK) Regulas Nr. 2042/2003.
- Ir noteikts, ka atkārtoti pamatkursa moduļu un tipa eksāmenus ar viena gada gaidīšanas periodu atkārtotām apmācībām/studijām pēc trešās reizes drīkst kārtot trīs reizes (ja tipa mācības nav nepieciešamas) – tas nozīmē, ka pieteikuma iesniedzējam pēc trim secīgiem nenokārtotiem eksāmeniem ir jāgaida viens gads, lai varētu atkārtoti kārtot eksāmenu (66. daļas II un III papildinājums).

Šāds „trīs reižu” noteikums atbilst dažu dalībvalstu sistēmām pirms JAA un (EK) Regulas Nr. 2042/2003. Tiek uzskatīts, ka trīs secīgi nenokārtoti eksāmeni rada

šaubas par apmācāmā spējām nokārtot eksāmenus turpmāk un sekmīgi strādāt konkrētajā nozarē. Gaidīšanas periods dos laiku pieteikuma iesniedzējam atkārtoti apgūt jomu, kurā viņš nav sekmīgi nokārtojis zināšanu pārbaudi, kā arī atkārtoti izvērtēt motivāciju un spējas turpināt iesākto.

Turklāt attiecībā uz tipa eksāmeniem (kad nav nepieciešamas tipa mācības) ir noteikts 30 dienu ilgs gaidīšanas periods pēc pirmā un 60 dienu ilgs gaidīšanas periods pēc otrā nesekmīgā mēģinājuma tos nokārtot. Ieteiktie gaidīšanas periodi ļauj organizācijai atkārtoti sagatavot eksamināciju, vienlaicīgi dodot kandidātam pietiekami daudz laika atkārtot zināšanas tajos priekšmetos, kuros nav nokārtota zināšanu pārbaude.

- Eksaminētājs nedrīkst būt iesaistīts kandidāta mācībās, kurās nav nepieciešamas tipa mācības. Šī jaunā prasība nodrošina, ka eksaminētājs un instruktors nav savstarpēji saistīti.

Ja eksāmens tiek kārtots vairākas reizes, tiek ierosināts katrā eksāmenā pieaicināt citus eksaminētājus.

17. PIETEIKUMS gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai vai tipa kvalifikācijas atzīmes saņemšanai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē

- Piesakoties eksāmenam, pieteikuma iesniedzējam atbilstoši 147. daļas prasībām apstiprinātajai organizācijai vai kompetentajai iestādei rakstveidā ir jāsniedz informācija par pēdējo 12 mēnešu laikā kārtoto eksāmenu skaitu, datumiem un eksaminējošo iestādi. Atbilstoši 147. daļas prasībām apstiprinātajai organizācijai vai kompetentajai iestādei ir jāpārbauda, cik reizes attiecīgajos laika posmos (66. daļas III papildinājuma 4. apakšpunkts) ir kārtoti eksāmeni.
- Turklāt prasība (66.A.10. daļas b) punkts) tagad skaidri nosaka, ka pieteikuma iesniedzējam, pirms tas iesniedz pieteikumu un kopā ar to paredzētos pārējos nepieciešamos dokumentus NAA, ir jāapliecina atbilstība visām nepieciešamajām sagatavotības un pieredzes prasībām – gan attiecībā uz pamatl licenci, gan tipa kvalifikāciju.

18. DOKUMENTU UZGLABĀŠANA

- Attiecīgās dokumentu uzglabāšanas prasības ir papildinātas, lai nodrošinātu atbilstību gan 66. daļā, gan 147. daļā noteiktajiem jaunajiem laika ierobežojumiem.

19. PAPILDU ELEMENTI

- Šie jaunie ierobežojumi ir līdzīgi pašreizējam mehānismam saskaņā ar JAR-FCL 1 (1. §490 „eksaminēšanas standarti” un 1. §495 „pieņemšanas laika posms”):
 - pieteikuma iesniedzējam ir 18 mēnešu laikā jānokārto nepieciešamās teorētiskās sagatavotības eksāmens;
 - nokārtotais teorētiskā eksāmena derīgums ir no 36 mēnešiem līdz septiņiem gadiem atkarībā no licences veida (CPL vai ATPL), lai iegūtu lidojuma stundu pieredzi;
 - pieteikuma iesniedzējam ir jākārtos vēlreiz visi eksāmeni, ja viņš nav nokārtojis kādu no pārbaudījumiem pēc četriem mēģinājumiem vai nav nokārtojis visus pārbaudījumus sešos mēģinājumos.
- Lai atbalstītu iepriekš minētās izmaiņas:
 - sertifikātu par atbilstību pamatmācību kursa prasībām (147. DAĻA) maina, lai norādītu nokārtoto eksāmenu datumus (par katru moduli);
 - sertifikātu par atbilstību tipa mācībām (147. DAĻA) maina, lai norādītu nokārtoto eksāmenu datumus kā tipa mācību sākuma/beigu datumus, kas turpmāk jāreģistrē.

20. NOTEIKUMI PAR ATPAKALEJOŠA SPĒKA NEESAMĪBU (iegūtās tiesības)

Lai nodrošinātu taisnīgumu, ar šo atzinumu ir spēkā noteikumi tiem pieteikumu iesniedzējiem, kuri jau ir nokārtojuši pamatsagatavotības eksāmenus (vienā vai vairākos moduļos) vai tipa mācību eksāmenus, vai arī ieguvuši pieredzi un saņēmuši kredītpunktus pirms šīs regulas spēkā stāšanās:

- pirms šā atzinuma stāšanās spēkā nokārtotie pamatsagatavotības eksāmeni ir derīgi, un par tiem piešķirtos kredītpunktus var izmantot, lai pieteiktos licences saņemšanai desmit gadu ilgā laika posmā, sākot no datuma, kad stājas spēkā šis atzinums (jaunais 66.A.25. daļas c) punkts);
- pieredze, kas iegūta pirms šā atzinuma spēkā stāšanās, var būt pamatojums, lai pieteiktos licences saņemšanai desmit gadus ilgā laika posmā pēc šā atzinuma stāšanās spēkā (jaunais 66.A.30. daļas g) punkts);
- līdz šā atzinuma spēkā stāšanās datumam nokārtotie tipa mācību teorētiskie un praktiskie elementi var būt pamatojums, lai pieteiktos licences saņemšanai trīs gadus ilgā laika posmā pēc šā atzinuma spēkā stāšanās datuma (jaunais 66.A.45. daļas i) punkts).

IV. Reglamentējošās ietekmes novērtējums

21. Kā ir detalizēti paskaidrots reglamentējošās ietekmes novērtējumā, kas iekļauts *NPA* 2007-02, pirms *NPA* publicēšanas sākotnēji tika izskatītas šādas iespējas:

1. iespēja – nedarīt neko.

Tas nozīmē turpināt īstenot pašreizējās prasības, kas paredz:

- piecu gadu laika posmu pamatkursa moduļa eksāmenu nokārtošanai;
- neierobežotu laika posmu tipa mācību kursa pabeigšanai;
- pieteikšanos licences saņemšanai vai tipa kvalifikācijas atzīmes saņemšanai neatkarīgi no tā, kad:
 - pabeigtas pamatkursa moduļu kursa mācības;
 - iegūta pamata pieredze (izņemot nesen iegūto vienu gadu ilgu pieredzi);
 - pabeigtas tipa mācības vai nokārtoti tipa eksāmeni;

2. iespēja – noteikt laika ierobežojumu attiecībā uz pamatkursa moduļiem un tipa mācībām pamatlīcences vai tipa kvalifikācijas atzīmes saņemšanai;**3. iespēja – atcelt visus pašreizējos laika ierobežojumus.**

Šī iespēja likvidētu pašreizējo „piecu gadu” laika posma ierobežojumu, kas ir paredzēts pamatkursa moduļu eksāmenu nokārtošanai.

22. Trešā iespēja tika noraidīta, jo tā varētu mazināt drošības līmeni sakarā ar to, ka nebūtu laika ierobežojumu pamatkursa eksāmenu nokārtošanai, kā arī nenoteiktā eksāmenu kārtošanas reižu skaita dēļ. Tas nozīmētu iespēju, ka kāds nokārto eksāmenu, nenodrošinot pilnīgas sagatavotības līmeni attiecīgajā priekšmetā. Šādu negatīvu ietekmi nekompensētu šo personu (un to organizāciju) ekonomiskais ieguvums, jo būtu nepieciešams ilgs laika posms eksāmenu nokārtošanai.

23. Otrā iespēja laikā, kad tika publicēts *NPA*, paredzēja šādas izmaiņas:

- visi pamatmoduļu eksāmeni (izņemot 1., 2., 3. un 4.) jānokārto un nepieciešamā pieredze jāiegūst septiņu gadu laikā pirms pieteikšanās licences saņemšanai;
- atkārtoti jānokārto par septiņiem gadiem vecāki moduļi (izņemot 1., 2., 3. un 4.);

- kredītpunkti par eksāmeniem piešķirami vienīgi par tehniskām kvalifikācijām, kas iegūtas septiņu gadu laikā pirms pieteikšanās licences saņemšanai;
- tipa mācības jāuzsāk un tipa eksāmeni jānokārto trīs gadu laikā pirms pieteikšanās tipa kvalifikācijas apliecinājumam licencē;
- noteikt gaidīšanas periodu pēc nenokārtota pamatkursa vai tipa eksāmeniem;
- divu eksaminētāju klātbūtni tipa eksāmena laikā.

2. iespēja tika izvēlēta 1. iespējas (nedarīt neko) vietā augstāka drošības līmeņa garantiju dēļ. Tā arī nodrošinātu nesenu pieredzi, kā arī pamatsagatavotības un tipa kvalifikācijas zināšanu atjaunināšanu.

24. Tomēr *NPA* ārējās apspriešanas posmā tika saņemti daudzi apsvērumi, norādot, ka:

- septiņus gadus ilgs laika posms pamatmācību kursa pabeigšanai un pamatpieredzes iegūšanai ir pārāk stingrs ierobežojums, ņemot vērā tādus faktoros kā militāro dienestu, grūtības vienlaicīgi mācīties un strādāt, ilgstošu slimību vai traumu utt.;
- prasība atkārtot visus moduljus, kas vecāki par septiņiem gadiem, būtu nopietna problēma, jo īpaši militārajām organizācijām. Šā iemesla dēļ tās varētu pārtraukt personāla kvalificēšanu atbilstoši 147. daļas prasībām, vienlaicīgi samazinot arī civilās aviācijas organizācijām pieejamo darbinieku skaitu.

25. Lai mazinātu šādu ietekmi un vienlaicīgi paaugstinātu drošības līmeni, šā atzinuma galīgajā tekstā saistībā ar *NPA* tekstu ir veiktas šādas izmaiņas:

- laika posms, kas atvēlēts visu pamatkursa eksāmenu nokārtošanai, nepieciešamās pieredzes iegūšanai un pieteikuma iesniegšanai licences saņemšanai, tika pagarināts līdz desmit gadiem. Tas ir attiecināms arī uz kredītpunktiem, kas iegūti par citām tehniskām kvalifikācijām;
- citu tehnisko kvalifikāciju moduli un kredītpunkti, kas pārsniedz desmit gadu robežu, netiek automātiski uzskatīti par nederīgiem, jo ir iespējams saņemt kredītpunktus nākamajiem desmit gadiem. Kompetentajai iestādei ir jāsalīdzina sākotnējā kvalifikācijas mācību programma ar pašreizējo (66. daļas I papildinājums), lai noteiktu atšķirības, ja tādas ir;
- ir pagarināts gaidīšanas periods pēc nenokārtotiem pamatkursa un tipa eksāmeniem;
- ir nepieciešama tikai viena eksaminētāja klātbūtne tipa eksāmenā.

Ķelnē, 2008. gada 29. septembrī

P. GOUDOU
izpilddirektors